

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

סילבוס מפורט

שם הקורס

סילבוס לקורס: הפלאי והמפלצתי בצרפת הטרומ מודרנית, שיעור

Marvels and Monsters in Early Modern French culture

קורס מס': 0668-2108 שנת לימודים: 2021-2 סמסטר: ב' היקף שעות: 2 לתואר: ראשון

השיעורים יתקיימו ביום ב', בשעה 12:15-13:45

ווב 103,

שעת קבלה: ווב 306 ב', 14:00-15:00 או לפי תאום מראש בטלפון

טלפון: 0528832213

דוא"ל: kuperty@tauex.tau.ac.il

חומר קריאה: כרשום בביבליוגרפיה

תיאור הקורס

הפלאי והמפלצתי בצרפת הטרומ מודרנית

שיעור ב.א. בעברית בתכנית לתרבות צרפת. 2 ש"ס, סמסטר ב', ב' 12:00-14:00.

המפלצות מרתקות ומאיימות גם יחד, אך הן בייחוד מעלות שאלות לגבי מהותן ותפקידן התרבותי. בעולם העתיק (אריסטו, פלינוס, אוגוסטינוס) ראו בהן יצורים בעלי משמעות, לעיתים אלוהית ולעיתים שטנית. השיעור יסקור את התאוריות השונות אודות המפלצתי שרווחו בעולם הפגני, בעולם הנוצרי כולל הגישות המכונות פרוטו-מדעיות (Cardan, Sorbin, Ambroise Paré). גישות אלה ניסו להסביר את השוני הקיצוני המתגלם במפלצת ואת תפקידו בעולם כממחיש למשל את הגיוון הנפלא של היצירה האלוהית או לעיתים משמש סימן הזהרה מן האל. במקביל ננתח את ייצוג המפלצתי במספר יצירות ספרותיות של צרפת מימי הביניים ועד הרנסנס (מרי דה פרנס: "ביסקלברה – ספור האדם זאב, רבלה : מפלצות הספר הרביעי ופרקים מהמסות למונטיין), נבחן את ייצוג המפלצתי גם בציור ובפיסול מימי הביניים ועד המאה ה-16. נחקור את המפלצתי כביטוי חיצוני מובהק של עולם הדמיון וננסה להבין את תפקידו המשתנה לאורך הזמן.

דרישות הקורס

קריאה מדי שבוע, הצגה בכיתה, עבודת בית.

הציון מורכב מ20% של הצגה בכיתה או השתתפות פעילה ו80% של העבודה הכתובה.

סילבוס מפורט

תכנית השיעורים :

Schedule

Note: This schedule is tentative and may change as the course progresses.

מרצה

שם המרצה: פרופ' נדן קופרטי-צור

סמסטר

ב'

דרישות הקורס

נוכחות, הצגה בכיתה, עבודת בית

הרכב הציון הסופי

20% נוכחות והצגה בכיתה, 80% עבודת בית

מבנה הקורס

תאריך /
מס' שיעור

נושא השיעור ותכני השיעור
(מטלות, רשימת קריאה, משימות וכיו"ב)

1.	מבוא כללי והצגת הסילבוס, והביבליוגרפיה הכללית	Robert Wittkower," Marvels of the East"	
2.	דיון בסיפורה של מרי דה פראנס, ביסקלברה. האדם-זאב	Marie de France, Bisclavret Th. E. A. Dale, "Corporeal Deformities & Phantasms..."	
3.	המפלצות בימי הביניים : דרקונים וכל השאר (פחד, כוח, מין ומגיה)	Dragons and beasts : representations and functions Tristan and Yseult	

סילבוס מפורט

4.	מקורות המפלצות, מורשת העת העתיקה	Ptolemeus, Plinius Dominique Lenfant, "Monsters in Greek Ethnography and society"		
5.	גישת אבות הכנסייה למפלצתי ולפלאי	Augustinus, <i>The City of God</i>		
6.	השימוש של המפלצתי והשטני ע"י הכנסייה : ייצוגים בטקסטים ובפיסול	Cathedrals Ecco, Monsters and Prophecy. "J. Bosch impossible objects" by Koerner		
7.	התפיסה ההומניסטית : הענק הטוב של רבלה	Rabelais, Gargantua, Pantagruel and The 4 th Book André Pigott, "Nightmare & whale oil book 4"		
8.	הגישה של הרפואה ברנסנס בין תאוריה לאמפיריזם	Ambroise Paré, Bernard Palissy George Hoffmann, "Monsters and Modal Logic"		
9.	עדויות נוסעים : חיות לא מוכרות, גזעים שונים אבל לא מפלצתיים	Jacques Cartier, Jean de Léry's travel diaries		
10.	להתהדר בכוחה של המפלצת : הגמד של לורנזו דה המדיצי' והמשפחה השעירה בחצר המלכות הצרפתית	Merry Wiesner, " Wonders, Beasts and wild Folk, Inner and outer words in Renaissance Europe" in Merry E. Wiesner-Hanks, <i>The Marvelous Hairy Girls: The Gonzales Sisters and Their Worlds</i> , Yale University Press, 2009.		
11.	משיכת המפלצתי (אסתטיקת הפחד, מכשפות ועוד)	Montaigne, Essays, I, 23; II, 12, "אדות ילד מפלצתי"		
12.	הצורך הנצחי הפסיכולוגי והחברתי במפלצתי	P. Pentassuglia Wess Williams		
13.	סיכום התפנית המודרנית : המפלצתי שבתוכנו על פי רוסו ופרויד (id)	P.G. Platt, <i>Wonders, Marvels and Monsters in Early Modern Culture</i>		

קריאת חובה

Bibliography

Sources :

Marie de France, *Lais, Bisclavret*

סיפורי מרי דה פראנס, תרגום טובי ביבריינג כרמל, ירושלים, 2014.

Tristan & Yseult

טריסטאו ואיזולדה, תרגום בלבן, ספרי מופת.

François Rabelais, *Pantagruel, Gargantua and Book 4* (fragments).

רבלה, פנטגראל וגרגנטוא, הספר הרביעי, תרגום ע. בסוק, דביר, 2005.

Montaigne, *chosen Essays*

מישל דה מונטיין, המסות, תרגום אביבה ברק, שוקן, תל אביב, 2012-2007.

Critics :

Thomas E. A. Dale, "Monsters, Corporeal Deformities, and Phantasms in the Cloister of St-Michel-de-Cuxa" in *The Art Bulletin*, Vol. 83, No. 3 (Sep., 2001), pp. 402-436.

Umberto ECCO, *On Ugliness*, Paperback, 2011. & Baudelino, 2002. תרגום עברי

Touba Ghadessi, "Lords and Monsters: Visible Emblems of Rule", *I Tatti Studies in the Italian Renaissance*, Vol. 16, No. 1/2 (Fall 2013), pp. 491-523.

Timothy Hampton, "Close encounters: "Monstrous" bodies and literary knowledge in early modern France" (*Rencontres : corps « monstrueux » et savoir littéraire en France au seuil de la modernité*) in *ALTER, European Journal of Disability Research* 11 (2017) 15–25.

George HOFFMANN, "Monsters and Modal Logic", *South Central Review*, vol.10, n°2, 1993, p.32-48.

J. KOERNER, "Bosch impossible objects", *Anthropology & Aesthetics*, n°46, Autumn, 2004, p.73-97.

Dominique LENFANT, "Monsters in Greek Ethnography and society in the 5th and 4th century BCE, From Myth to Reason", *Studies in the development of Greek Thought*, Oxford University Press, 198-214, 1999.

Katharine Park and Lorraine J. Daston, "Unnatural Conceptions: The Study of Monsters in Sixteenth- and Seventeenth-Century France and England" *Past & Present*, No. 92 (Aug., 1981), pp. 20-54.

P. PENTASSUGLIA, "La Reconnaissance de la diversité au 16e siècle", *Alter* 5, 2011, p.233-248.

André PIGOTT, "Nightmare & whale oil book 4", *Romanic Review*, January-March 2012, p.191-218.

P.G. PLATT, *Wonders, Marvels and Monsters in Early Modern Culture*, "The Naturalization of the Preternatural. From signs to facts, University of Delaware Press, 1999.

Wes WILLIAMS, *Monsters and their meanings in Early Modern Culture*, Oxford University Press, 2011.

Robert WITTKOWER, "Marvels of the East", *Journal of Warburg and Courtauld Institute*, vol.5, 1942, p.159-197.

Merry E. Wiesner-Hanks, *The Marvelous Hairy Girls: The Gonzales Sisters and Their Worlds*, Yale University Press, 2009.

קריאת רשות

Jean CEARD, "L'émergence des monstres", *L'Esprit des temps*, 2004/1, n°13, p.17-28.

Jean CEARD, *La Nature et les prodiges*, Genève, Droz, 1977.

הערות